

10. АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

В безкрайната си любов и милост Бог е направил така, че Христос, Който не е познавал грях, да стане грях за нас, за да можем чрез Него ние да станем Божия правда. Водени от Светия Дух, чувстваме нашата нужда, признаваме греховността си, покаяваме се от греховете си и упражняваме вяра в Исус като Господ и Христос, Заместник и Пример. Тази вяра, която води към спасение, идва чрез божествената сила на Словото и е дар на Божията благодат. Чрез Христос ние сме оправдани, осиновени като Божии синове и дъщери и освободени от господството на греха. Чрез Духа ние биваме новородени и осветени. Духът обновява умовете ни, изписва Божия закон на любовта в сърцата ни и ни дава сила да живеем свят живот. Пребъдвайки в Него, ставаме участници на Божественото естество и получаваме увереността, че ще бъдем спасени сега и в съда. (2 Кор. 5:17-21; Йоан 3:16; Гал. 1:4; 4:4-7; Тит 3:3-7; Йоан 16:8; Гал. 3:13, 14; 1 Пет. 2:21, 22; Рим. 10:17; Лука 17:5; Марк 9:23, 24; Еф. 2:5-10; Рим. 3:21-26; Кол. 1:13, 14; Рим. 8:14-17; Гал. 3:26; Йоан 3:3-8; 1 Пет. 1:23; Рим. 12:2; Евр. 8:7-12; Йез. 36:25-27; 2 Пет. 1:3, 4; Рим. 8:1-4; 5:6-10.)

ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО

ПРЕДИ ВЕКОВЕ ПАСТИРЪТ ОТ ХЕРМАС сънувал сбръчкана стара жена. В съня му, с течение на времето, тя започнала да се променя. Докато тялото ѝ било все още старо и косата ѝ – бяла, лицето ѝ започнало да изглежда все по-младо и по-младо. Накрая била възврътната в младостта си.

Т. Ф. Торанс оприличава жената на църквата.¹ Християните не могат да останат статични. Ако Христовият Дух ги владее (Рим. 8:9), те са в процес на промяна.

Павел казва: „Христос възлюби църквата и предаде Себе Си за нея, за да я освети, след като я е очистил с водно умиване чрез словото, за да я представи на Себе Си църква славна, без петно или бръчка, или друго такова нещо, но да бъде свята и непорочна“ (Еф. 5:25-27). Такова очистиране е целта на църквата. Следователно вярващите, които я съставляват, могат да свидетелстват, че „ако и да тлее нашият външен човек, пак вътрешният всеки ден се подновява“ (2 Кор. 4:16). „А всички ние, с открито лице като в огледало, като гледаме Господната слава, се преобразяваме

в същия образ от слава в слава, както от Господния Дух“ (2 Кор. 3:18). Това преобразяване е върховното вътрешно изживяване на Петдесетница.

Навсякъде в Писанието духовните преживявания на вярващия – спасение, оправдание, освещение, очистиране и изкупление – са дадени като: (1) вече завършени; (2) извършващи се понастоящем или (3) ще се извършат в бъдеще. Разбирането на тези три аспекта помага да се разрешат привидните противоречия между оправданието и освещението. Затова тази глава е разделена на три основни части, третиращи спасението в миналото, в настоящето и в бъдещето на вярващия.

ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО И МИНАЛОТО

Само познанието за Бог и за Неговата любов и благодат е недостатъчно. Ако човек се опитва да развие доброто в себе си без Христос, усилията му ще бъдат безплодни. Преживяването на спасението, достигащо дълбините на душата, идва само от Бог. Говорейки за това преживяване, Христос казва: „Ако не

се роди някой отново, не може да види Божието царство... Ако не се роди някой от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство" (Йоан 3:3, 5).

Само чрез Исус Христос човек може да преживее спасението, „защото няма под небето друго име, дадено на хората, чрез което трябва да се спасим" (Д.А. 4:12). Исус казва: „Аз съм пътят и истината, и животът; никой не идва при Отца освен чрез Мен" (Йоан 14:6).

Духовното преживяване на спасението включва покаяние, изповед, прощение, оправдание и освещение.

Покаяние. Малко преди да бъде разпънат, Исус обещава на апостолите Светия Дух, Който ще Го изяви, като обвини „света за грях, за правда и за съд" (Йоан 16:8). Когато на Петдесетница Светият Дух наистина убеждава хората, че се нуждаят от Спасител, те питат какво да направят. Петър отговаря: „Покайте се!" (Д.А. 2:37, 38, срв. 3:19).

1. Що е покаяние? Думата покаяние е превод на еврейското отглаголно съществително *nachum*, „съжалявам", „покайвам се". Гръцкият еквивалент *metanoeo* означава „променям мисленето си", „изпитвам угризения", „покайвам се". Истинското покаяние води до коренна промяна в отношението към Бог и към греха. Божият Дух убеждава онези, които Го приемат, в сериозността на греха, като

им внушава чувството за Божията праведност и за тяхното собствено изгубено състояние. Човек започва да изпитва мъка и чувство за вина. Разбирайки истината, че „който крие престъпленията си, няма да успее, а който ги изповяда и оставя, ще намери милост" (Пр. 28:13), те изповядват конкретни грехове. Със силата на волята си човек се предава напълно на Спасителя и се отказва от греховното си поведение. Така покаянието достига върхната си точка при обръщането на грешника към Бог (от гръцката дума *epistrophe* – „обръщане към" – срв. Д.А. 15:3).²

Покаянието на Давид за неговите грехове на прелюбодейство и убийство е жив пример как това преживяване приготвя пътя за победата над греха. Убеден от Духа, той намразва своя грях и започва да скърби заради него, молейки за чистота: „Защото престъплението си аз признавам и грехът ми е винаги пред мен. Пред Теб, само пред Теб съгреших, и пред Теб сторих това зло". „Смили се над мен, Боже, според милосърдието Си; според множеството на благите Си милости изличи беззаконията ми." „Сърце чисто сътвори в мен, Боже, и дух постоянен обновявай вътре в мен" (Пс. 51:3, 4, 1, 10). Последвалото преживяване на Давид показва, че Бог не само дава прощение за греха, но и възстановява съгрешилия.

Макар че покаянието предшества прощението, грешникът не може чрез покаяние да си осигури Божието благословение. Всъщност грешникът дори не може със собствени

сили да осъществи в себе си покаянието – това е дар от Бога (Д.А. 5:31, срв. Рим. 2:4). Светият Дух привлича грешника към Христос, за да може да намери покаяние, да почувства в сърцето си скръб поради греха.

2. Подбуди за покаяние. Христос казва: „И когато Аз бъда издигнат от земята, ще привлече всички при Себе Си“ (Йоан 12:32). Сърцето се смекчава и покорява, когато почувстваме, че Христовата смърт ни оправдава и избавя от наказанието на смъртта. Представете си чувствата на затворника, чакащ реда си да бъде екзекутиран, когато внезапно му връчат съобщение за помилване.

В Христос каещият се грешник не само е помилван, но и оправдан – обявен за праведен! Той не заслужава и с нищо не може да спечели такова отношение. Както посочва Павел, Христос умира за нашето оправдаване, докато ние сме слаби, грешни, нечестиви и неприятели на Бог (Рим. 5:6-10). Нищо не докосва така дълбините на човешката душа, както чувството за Христовата помилваща любов. Когато грешниците разсъждават върху необяснимата Божествена любов, изявена на кръста, в тях се пораждат възможно най-силните подбуди към покаяние. Именно Божията добрина води към покаяние (Рим. 2:4).

Оправдание. В безкрайната Си любов и милост Бог прави Христос грях, „Който не знаеше грях, за да станем ние чрез Него праведни пред

Бога“ (2 Кор. 5:21). Чрез вяра в Исус сърцето се изпълва с Неговия Дух. Чрез същата тази вяра, която е дар на Божията благодат (Рим. 12:3; Еф. 2:8), каещите се грешници биват оправдани (Рим. 3:28).

Терминът оправдание е превод от гръцката дума *dikaïoma*, означаваща „справедливо изискване“, „дело“, „наредба“, „съдебна присъда“, „дело на справедливост“, а *dikaïosis* означава „оправдание“, „защитаване“, „освобождаване от обвинение“. Сродният глагол е *dikaioo*, който означава „обявен и третиран като праведен“, „освободен от обвинение“, „да бъде оправдан“, „да бъде освободен, очистен“, „оправдан“, „защитен“, „да проявявам справедливост“. Той осигурява допълнителна светлина за разбиране на значението на термина.³

Най-общо, думата оправдание, използвана теологично, означава „божественото дело, чрез което Бог обявява един покаял се грешник за праведен или го счита за праведен. Оправданието е противоположно на осъждането (Рим. 5:16)“.⁴ Основата за това оправдание не е нашето послушание, а Христовото, защото чрез праведното дело на един Човек „дойде на всички човеци оправданието, което докарва живот... и чрез послушанието на Единия мнозина ще станат праведни“ (Рим. 5:18, 19). Той дава това послушание на онези вярващи, които „се оправдават даром чрез изкуплението, което е в Христос Исус“ (Рим. 3:24). „Той ни спаси не чрез праведни дела, които ние сме извършили, а по Своята милост“ (Тит 3:5).

1. Ролята на вярата и делата. Мнозина считат погрешно, че Бог гледа на тях в зависимост от добрите или злите им дела. Отговаряйки на въпроса как хората се оправдават пред Бог, Павел недвусмислено заявява: „изгубих всичко... само Христос да придобия и да се намеря в Него, без да имам за своя правда онази, която е от закона, а онази, която е чрез вяра в Христос, т.е. правдата, която е от Бога въз основа на вяра“ (Фил. 3:8, 9). Той посочва Авраам, който „повярва в Бога и това му се вмени за правда“ (Рим. 4:3; Бит. 15:6). Авраам е оправдан, преди да бъде обрязан, а не въз основа на обрязването си (Рим. 4:9, 10).

Каква вяра е имал Авраам? Писанието разкрива, че „с вяра Авраам послуша“, когато Бог го призовава да напусне родината си и да пътува, „без да знае къде отива“ (Евр. 11:8-10, срв. Бит. 12:4; 13:18). Неговата истинска, жива вяра в Бога е изявена в послушанието Му. Именно поради тази действена вяра той е оправдан.

Апостол Яков предупреждава относно друго неправилно разбиране на оправданието чрез вяра: че човек може да бъде оправдан чрез вяра, без да я изявява със съответните дела. Той показва, че истинската вяра не може да съществува без дела. Подобно на Павел Яков илюстрира твърдението си, използвайки опитността на Авраам. Като принася сина си Исаак на жертвеника, Авраам изявява своята вяра (Як. 2:21). „Ти виждаш, че вярата действа-

ше заедно с делата му и че чрез делата се усъвършенства вярата“ (Як. 2:22). „Вярата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва“ (Як. 2:17).

Опитността на Авраам разкрива, че делата са доказателство за истинска връзка с Бог. Ето защо, вярата, която води до оправдание, е жива, действаща (Як. 2:24).

Павел и Яков са единомислени по въпроса за оправданието чрез вяра. Докато Павел говори за заблудата, свързана с оправдание чрез дела, Яков третира еднакво опасното схващане за претенцията за оправдание без съответните дела. Нито делата, нито мъртвата вяра водят до оправдание. Това може да осъществи само истинската вяра, действаща чрез любов (Гал. 5:6) и очистваща душата.

2. Преживяване на оправданието. Като бъдем оправдани чрез вяра в Христос, Неговата правда ни се вменява. Заставаме прави пред Бог заради Христос, нашия Заместник. „Бог – казва Павел... – направи грешен Онзи, Който не знаеше грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога“ (2 Кор. 5:21). Като покажали се грешници ние преживяваме пълно и цялостно помилване. Ние сме примирени с Бог!

Видението на Захария за първосвещеника Исус илюстрира чудесно оправданието. Исус, Йоседековия син, стои пред Господния ангел, облечен в нечисти дрехи, символизиращи омърсяването от греха. Докато той е там, Сатана призовава за неговото осъждане. Обвиненията му

са правилни – Исус не заслужава помилване. Но Бог чрез божествената си милост смърдя Сатана: „Не е ли той една главня, изтръгната от огън?“ (Зах. 3:2). Не е ли този моят скъпоценен, когото запазвам по специален начин?

Господ нарежда омърсената одежда да бъде свалена бързо и обявява: „Ето, отнех от теб беззаконието ти и ще те облека в тържествени одежди“ (Зах. 3:4). Нашият обичаш, всемилостив Бог отхвърля сатанинските обвинения, оправдавайки треперещия грешник и покривайки го с одеждата на Христовата праведност. Както мръсните дрехи на първосвещеника Исус са символ на греха, така новата одежда представлява новата опитност на вярващия в Христос. В процеса на оправданието изповяданият и простен грях се прехвърля върху чистия и свят Божи син – Агнец, понесъл греха. „Недостойният, каещ се грешник обаче е облечен с вменената Христова правда. Тази размяна на дрехите, този божествен, спасяващ акт представя библийската доктрина за оправданието.“⁵ Оправданият вярващ преживява прощението и е очистен от греховете си.

Резултатите. Какви са резултатите от покаянието и оправданието?

1. Освещение. Думата „освещение“ е превод на гръцката дума *hagiasmos*, която означава „святост“, „посвещение“, „освещение“, от глагола *hagiazō* „да отделя“, „да

осветя“, „да посветя“. Еврейският му еквивалент е *qadash* – „отделям от обикновена употреба“.⁶

Истинското покаяние и оправдание водят до освещение. Оправданието и освещението са тясно свързани⁷, отделни, но никога разделени. Те представляват двете фази на спасението, оправданието е това, което Бог прави за нас, докато освещението е това, което Той прави в нас.

Нито оправданието, нито освещението са резултат от заслуги. И двете се дължат единствено на Христовата благодат и правда. „Правдата, чрез която биваме оправдани, е вменена; правдата, чрез която биваме осветени, е придадена. Първата е нашето право за небето, втората е пригодността ни за небето.“⁸

Трите фази на освещението, които Библията представя, са: (1) едно завършено дело в миналото на вярващия; (2) един процес в настоящата опитност на вярващия и (3) крайният резултат, който вярващият ще преживее при завръщането на Христос.

Що се отнася до миналото на вярващия, в момента на оправданието той бива осветен „в името на Господ Исус Христос и в Духа на нашия Бог“ (1 Кор. 6:11). Той става „светия“. В този момент новият вярващ е изкупен и принадлежи напълно на Бог.

В резултат на Божия призив вярващите са наречени „светии“ (Рим. 1:7), защото те са „в Христос Исус“ (Фил. 1:1, вж. също Йоан 15:1-7), а не защото са постигнали състояние

на безгрешност. Спасението е на-
стоящо преживяване. „Той ни спаси
– казва Павел – по Своята милост,
чрез окъпването, т. е. новорожде-
нието и обновяването на Святия
Дух” (Тит 3:5), като ни отделя и
посвещава за свята цел и за ходене
с Христос.

2. Осиновяване в Божието се-
мейство. В същото време новоповяр-
валите приемат „Духа на осинове-
нието”. Бог ги осиновява като Свои
деца, което означава, че вярващите
стават синове и дъщери на Царя! Той
ги прави Свои наследници, „съна-
следници с Христос” (Рим. 8:15-17).
Каква привилегия, чест и радост!

3. Увереност за спасението. Оп-
равданието е и увереност за приема-
не на грешника. Тя носи радостта от
подновяването на връзката с Бога
още сега. Няма значение колко гре-
шен е бил миналият живот на чове-
ка – Бог прощава всички грехове и
ние вече не сме под осъждението и
проклятието на закона. Изкупление-
то става действителност: „В Когото
имаме изкуплението си чрез кръвта
Му, прощението на прегрешенията
ни, според богатството на Неговата
благодат” (Еф. 1:7).

4. Начало на нов и победоно-
сен живот. Осъзнаването, че кръвта
на Спасителя покрива грешното ни
минало, донася изцеление на тяло-
то, душата и ума. Чувството за вина
може да се премахне, защото в Хрис-
тос всичко е простено, всичко е ново.

Като ни дарява ежедневно с благода-
тта Си, Христос започва да ни прео-
бразява по Божия образ.

С утвърждаването на вярата ни
в Него изцелението и преобразява-
нето придобиват по-ясни очертания
и Той ни дава все по-големи побе-
ди над силите на мрака. Неговата
победа над света гарантира нашето
избавление от робството на греха
(Йоан 16:33).

5. Дарът на вечния живот. На-
шата нова връзка с Христос носи със
себе си дара на вечния живот. Йоан
потвърждава: „Който има Сина,
има този живот; който няма Божия
Син, няма този живот” (1 Йоан 5:12).
Грешното ни минало е простено;
чрез пребъдващия Дух можем да
приемем с радост благословенията
на спасението.

ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО И НАСТОЯЩЕТО

Чрез Христовата кръв, до-
насяща очистване, оправдание и
освещение, вярващият е „ново съз-
дание; старото премина, ето, всичко
стана ново” (2 Кор. 5:17).

Призив към осветен живот.

Спасението включва воденето на
осветен живот въз основа на това,
което Христос извършва на Голго-
та. Павел призовава вярващите към
живот, посветен на морална святост
и етично поведение (1 Сол. 4:7). За да
ги направи способни да преживеят
освещението, Бог дава на вярващите
„Дух на святост” (Рим. 1:4). „Според

богатството на славата Си – казва Павел – да се утвърдите здраво чрез Неговия Дух във вътрешния човек, чрез вяра да се всели Христос във вашите сърцата” (Еф. 3:16, 17).

Като ново създание вярващият има нова отговорност. „Както предавахте телесните си части за слуги на нечистотата и на беззаконието, което докарва още беззаконие – казва Павел, – така сега предайте частите си като слуги на правдата, която докарва святост” (Рим. 6:19). Сега те трябва да живеят „по Духа” (Гал. 5:25).

Изпълнените с Духа вярващи „ходят не по плът, но по Дух” (Рим. 8:1, срв. 8:4). Те са преобразени, тъй като „копнежът на плътта значи смърт, а копнежът на Духа значи живот и мир” (Рим. 8:6). Чрез пребиваването на Божия Дух те не са „плътски, а духовни” (Рим. 8:9).

Най-висшата цел на изпълнения с Духа живот е той да бъде угоден на Бог (1 Сол. 4:1). „Понеже това е Божията воля – вашето осветение”, казва Павел. Ето защо „да се въздържате от блудство” и „никой да не престъпва и да подмамва брат си в това нещо... Защото Бог не ни е призовал за нечистота, а за святост” (1 Сол. 4:3, 6, 7).

Вътрешната промяна. При Второто пришествие ние ще бъдем променени физически. Това тленно, смъртно тяло ще бъде облечено с безсмъртие (1 Кор. 15:51-54). Нашите характери обаче трябва да бъдат преобразени при подготовката ни за Второто пришествие.

Преобразяването на характера включва умствените и духовните страни на Божия образ, вътрешното естество, което трябва да бъде обновявано ежедневно (2 Кор. 4:16, срв. Рим. 12:2). Така, подобно на старицата от историята за хермаския пастир, църквата се подмладява – всеки напълно предал се християнин се променя отвътре от слава в слава, докато неговото преобразяване по образа на Бога бъде завършено при Второто пришествие.

1. Участието на Христос и на Светия Дух. Само Създателят може да извърши съзидателното дело за преобразяване на живота ни (1 Сол. 5:23). Но Той не прави това без нашето участие. Ние трябва да се поставим под влиянието на Духа, а това може да стане, като гледаме към Христос. Когато разсъждаваме върху Неговия живот, Светият Дух възстановява физическите, умствените и духовните ни способности (срв. Тит 3:5). Делото на Светия Дух включва разкриването на Христос и възстановяването ни по Неговия образ (срв. Рим. 8:1-10).

Бог желае да обитава между Своя народ. Именно защото Той обещава: „Ще се заселя между тях” (2 Кор. 6:16, срв. 1 Йоан 3:24; 4:12), Павел може да каже: „Христос живее в мен” (Гал. 2:20, срв. Йоан 14:32). Всекидневното пребиваване на Създателя у вярващите ги съживява вътрешно (2 Кор. 4:16), обновявайки умовете им (Рим. 12:2, вж. също Фил. 2:5).

2. Участие в Божественото естество. „Скъпоценните ни и твърде големи обещания“ от Христос са гаранция, че божествената Му сила ще завърши преобразяването на нашите характери (2 Пет. 1:4). Този достъп до Божествената сила позволява прилежно да прибавите „към вярата си добродетел, към добродетелта си – благоразумие, към благоразумието си – себеобуздание, към себеобузданието си – твърдост, към твърдостта си – благочестие, към благочестието си – братолюбие, и към братолюбието си – любов“ (2 Пет. 1:5-7). „Ако тези добродетели се намират у вас и изобилстват – казва Петър, – те не допускат да бъдете безделни, нито безплодни в познаването на нашия Господ Исус Христос. Но онзи, у когото те не се намират, е спял“ (2 Пет. 1:8, 9).

а. Само чрез Христос. Това, което преобразява хората по образа на техния Създател, е обличането или участието в Господ Исус Христос (Рим. 13:14; Евр. 3:14), „обновяването на Святия Дух“ (Тит 3:5). То е усъвършенстването на Божията любов в нас (1 Йоан 4:12). Ето една тайна, подобна на тайната на възплъщението на Божия Син. Както Светият Дух е направил възможно божественият Христос да участва в човешкото естество, така прави възможно и ние да участваме в божествените черти на характера. Това възприемане на божественото естество обновява вътрешния човек, правейки ни подобни на Христос, макар и на различно ниво: Христос е станал човек, но вярващите не стават

божествени. Вместо това те стават богоподобни по характер.

б. Динамичен процес. Освещението е прогресивен процес. Чрез молитва и изучаване на Словото ние растем постоянно чрез общение с Бог.

Само едно интелектуално разбиране на спасителния план не е достатъчно. „Ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му – открива Исус, – нямате живот в себе си. Който се храни с плътта Ми и пие кръвта Ми, има вечен живот; и Аз ще го възкреса в последния ден. Защото Моята плът е истинска храна и Моята кръв е истинско питие. Който се храни с Моята плът и пие Моята кръв, Той пребъдва в Мен и Аз в него“ (Йоан 6:53-56).

Неговата образност показва ясно, че вярващите трябва да приемат в себе си Христовите слова. Исус казва: „Думите, които съм ви говорил, са дух и живот“ (Йоан 6:63, вж. също Мат. 4:4).

Характерът е съставен от това, което умът „яде и пие“. Усвоявайки хляба на живота, ние се преобразяваме по подобие на Христос.

3. Двете преобразявания. През 1517 година, когато Лутер закова своите 95 тезиса на вратата на църквата във Витенберг, Германия, Рафаел започва в Рим известната си картина „Преображението“. Тези две събития имат нещо общо помежду си. Постъпката на Лутер отбелязва раждането на Протестантството, а картината на Рафаел,

макар и несъзнателно, предава духа на Реформацията.

Картината показва Христос стоящ на планината, а към Него, от долината, с надежда гледа човек, обладан от демони (срв. Марк 9:2-29). Двете групи апостоли – едната на планината, а другата – в долината – представляват двата типа християни.

Учениците на планината искат да останат с Христос, явно без да се вълнуват от нуждите на долината под тях. През вековете мнозина са си изградили „планини“, далеч от потребностите на света. Тяхната опитност е молитва без дела.

От друга страна, учениците в долината работят без молитва и техните усилия да прогонят демоните остават неуспешни. Мнозина са пленени или в капана да работят за другите, без да имат сила, или да се молят много, без да работят за другите. И двата вида християни се нуждаят от възстановяване на Божия образ в тях.

а. Истинското преобразяване. Бог се надява да промени падналите същества по Свой образ, като преобрази тяхната воля, ум, желания и характер. Светият Дух осъществява във вярващите решителна промяна на възгледите. Неговите плодове „любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяност, кротост, себеобуздание“ (Гал. 5:22, 23) сега представят техния начин на живот, макар че си остават тленни смъртни до завръщането на Христос.

Ако не Му се противопоставяме, Христос „така ще се уеднакви с нашите мисли и цели, така ще приведе сърцата и умовете ни в съгласие с волята Си, че когато Му се покоряваме, няма да правим нищо друго, освен да удовлетворяваме собствените си импулси. Волята, пречистена и осветена, ще намери най-висше удовлетворение в служба за Него“.⁹

б. Двете предназначения. Христовото преображение разкрива и един друг поразителен контраст. Христос е преобразен, но в известен смисъл същото важи и за момчето в долината. То е преобразено в демонски образ (вж. Марк 9:1-29). Тук виждаме осветени два контраста – Божия план, целящ да ни възстанови, и сатанинския – да ни съсипе. Писанието казва, че Бог може да ни предпази „от препъване“ (Юда 24). Сатана, от друга страна, полага всякакви усилия да ни задържи в греховното ни състояние.

В живота стават непрекъснати промени. Няма неутрална територия. Ние или се развиваме към облагородяване, или деградираме. Или сме „слуги на греха“, или „слуги на правдата“ (Рим. 6:17, 18). Този, който изпълва ума ни, владее и нас. Ако чрез Светия Дух Христос владее нашия ум, ние ще станем подобни на Него. Един изпълнен с Духа живот води „всеки разум да се покорява на Христос“ (2 Кор. 10:5). Но отсъствието на Христос ни отделя от източника на живот и на преобразяване и прави крайното ни унищожение неизбежно.

Съвършенството на Христос. Какво представлява библейското съвършенство? Как може да бъде получено то?

1. Библейско съвършенство. Думите съвършен и съвършенство са превод на еврейската дума tam или tamim, която означава „пълнен“, „правилнен“, „мирен“, „стабилен“, „здрав“ или „безупречен“. Най-общо, гръцката дума teleios означава „пълнен“, „съвършен“, „израснал“, „зрял“, „напълно развит“ и „постигнал целта си“.¹⁰

В Стария завет думата има относителен смисъл, когато се използва за хора; Ной, Авраам и Йов са описани като съвършени или безупречни (Бит. 6:9; 17:1; 22:18; Йов 1:1,8), макар че всеки от тях има несъвършенства (Бит. 9:21; гл. 20; Йов 40:2-5).

В Новия завет съвършен често описва зрели личности, които живеят според най-добрата достъпна за тях светлина и достигат потенциала на своите духовни, умствени и физически сили (срв. 1 Кор. 14:20; Фил. 3:15; Евр. 5:14). Вярващите трябва да бъдат съвършени в своята ограничена сфера, казва Христос, както Бог е съвършен в Своята неограничена и абсолютна сфера (срв. Мат. 5:48). В Божиите очи съвършен човек е този, чието сърце и живот са напълно предадени на преклонение и служене на Бог. Той расте постоянно в Божествено познание и чрез Божиата благодат живее според цялата светлина, която е получил, радвай-

ки се на победоносен живот (срв. Кол. 4:12; Як. 3:2).

2. Пълно съвършенство в Христос. Как можем да станем съвършени? Светият Дух ни дава съвършенството на Христос. Чрез вяра Христовият съвършен характер става наш. Хората никога не могат да постигнат това съвършенство по независим път, като че ли то е тяхно вродено притежание или е тяхно по право. Съвършенството е дар от Бог.

Отделени от Христос, хората не могат да получат правда. „Който пребъдва в Мен и Аз в него – казва Той, – той дава много плод; защото отделени от Мен, не можете да направите нищо“ (Йоан 15:5). Христос е Този, „Който стана за нас мъдрост от Бога и правда, и осветение, и изкупление“ (1 Кор. 1:30).

В Христос тези качества съставляват нашето съвършенство. Той завършва веднъж завинаги нашето осветение и изкупление. Никой не може да добави към извършеното от Него. Нашата сватбена дреха, или одеждата на правдата, е изработена чрез Христовия живот, смърт и възкресение, а Светият Дух я прилага успешно в живота на християнина. По този начин можете „да се изпълните в цялата Божия пълнота“ (Еф. 3:19).

3. Движение към съвършенство. Каква роля имаме ние във всичко това като вярващи? Чрез обитаващия в нас Христос ние растем към

духовна зрелост. Чрез Божиите дарби, дадени на църквата Му, можем да се развием „в пълнолетно мъжество, в мярката на ръста на Христовата пълнота“ (Еф. 4:13). Ние се нуждаем да израснем над духовното си преживяване от детството (Еф. 4:14), над основните истини на християнския опит, да преминем към „твърдата храна“, приготвена за зрели вярващи (Евр. 5:14). „И затова се моля – казва апостол Павел – любовта ви да бъде все повече и повече изобилно посветена и проникателна във всичко, за да изпитвате нещата, които се различават, за да бъдете искрени и безупречни до деня на Христос, изпълнени с плодовете на правдата, които са чрез Исус Христос, за слава и хвала на Бога“ (Фил. 1:9-11).

Дори за осветения живот трудностите и препятствията не липсват. Апостол Павел съветва вярващите: „Изработвайте спасението си със страх и трепет“. Но добавя и окуражителните думи: „Защото Бог е, Който, според благоволенията Си, действа във вас и да желаете това, и да го изработвате“ (Фил. 2:12, 13).

„Но се увещавайте един друг всеки ден – казва апостолът... – да не би някой от вас да се закорави чрез измамата на греха. Защото ние участваме в Христос, ако удържим твърдо докрай първоначалната си увереност“ (Евр. 3:13, 14, срв. Мат. 24:13).

Но Писанието предупреждава: „Ако съгрешаваме самоволно, след като сме познали истината, не остава

вече жертва за грехове, а едно страшно очакване на съд“ (Евр. 10:26, 27).

Тези увещения дават да се разбере ясно, че християните „се нуждаят не само от едно чисто правно оправдание или освещение. Те се нуждаят от святост на характера, макар че спасението е винаги чрез вяра. Правото за небето почива само върху Христовата правда. Освен оправдание Божият спасителен план осигурява чрез това право и годност за небето чрез пребъдващия Христос. Тази годност трябва да се открива в моралния характер на човека като доказателство, че спасението „се е случило“.¹¹

Какво означава това за човека? Постоянната молитва е неделима част от воденето на осветен живот, свършен във всеки етап на своето развитие. Поради тази причина „ние... не преставаме да се молим за вас... за да постъпвате достойно за Господа, да Му бъдете угодни във всичко, като принасяте плод във всяко добро дело и като растете в познаването на Бога“ (Кол. 1:9, 10).

Всекидневно оправдание.

Всички вярващи, които живеят изпълнен с Духа осветен живот (притежаван от Христос), имат постоянна нужда от всекидневно оправдание (дарявано от Христос). Ние се нуждаем от това поради съзнателните прегрешения и поради грешките, които извършваме несъзнателно. Осъзнавайки греховността на човешкото сърце, Давид моли за прощение на своите „скрити гре-

хове" (Пс. 19:12, срв. Йер. 17:9). Говорейки конкретно за греховете на вярващите, Бог уверява, че „ако някой съгреши, имаме Ходатай при Отца – Исус Христос Праведния" (1 Йоан 2:1).

ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО И БЪДЕЩЕТО

Нашето спасение ще бъде окончателно и напълно завършено, когато или бъдем прославени при възкресението, или бъдем взети живи в небето. Чрез прославянето Бог споделя с избавените Своята собствена сияйна слава. Това е надеждата, която ние всички като Божии деца очакваме. Апостол Павел казва: „И се радваме поради надеждата за Божията слава" (Рим. 5:2).

Това ще се изпълни при Второто пришествие, когато Христос се яви „за спасението на онези, които Го очакват" (Евр. 9:28).

Прославяне и осветение.

Пребиваването на Христос в сърцата ни е едно от условията за бъдещото спасение – прославянето на смъртните ни тела. „Христос между вас – казва апостол Павел, – надеждата на славата" (Кол. 1:27), като обяснява на друго място: „И ако обитаваш във вас Духът на Този, Който е възкресил Исус от мъртвите, то Същият, Който възкреси Христос Исус от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, Който живее във вас" (Рим. 8:11). Павел ни уверява: Бог „ви е избрал за спасение чрез осветение от Духа и вяра в

истината... за да получите славата на нашия Господ Исус Христос" (2 Сол. 2:13, 14).

Чрез Него ние сме вече в тронната зала на небето (Кол. 3:1-4). Онези, които са „станали съучастници в Святия Дух", в действителност са опитали „великите дела, които въвеждат бъдещия век" (Евр. 6:4, 5). Като разсъждаваме върху Божията слава и гледаме привлекателната красота на Христовия характер, ние „се преобразяваме в същия образ от слава в слава" (2 Кор. 3:18) – приготвяме се за преобразяването, което ще преживеем при Второто пришествие.

Окончателното ни изкупление и осиновяване като Божии деца ще стане в бъдеще. Апостол Павел казва: „Творението с усърдно очакване копнее да види откриването ни като Божии синове" и добавя, че „и самите ние въздишаме в себе си и очакваме осиновението си, т. е. изкупването на нашето тяло" (Рим. 8:19, 23, срв. Еф. 4:30).

Това кулминационно събитие се извършва във „времето, когато ще се възстанови всичко" (Д.А. 3:21). Христос го нарича „обновлението" (Мат. 19:28, „обновлението на всичко"). Тогава „самото творение ще се освободи от робството на тлението и ще премине в славната свобода на Божиите деца" (Рим. 8:21).

Духовното схващане, че в определен смисъл осиновението и изкуплението – или спасението – са „вече" завършени и че в друг смисъл, те още не са завършени, обърква ня-

кои. Едно изучаване на цялото дело на Христос като Спасител дава отговора. „Павел свързваше нашето настоящо спасение с първото идване на Христос. На историческия кръст възкресението и небесната служба на Христос като първосвещеник, и нашето оправдание и освещение са осигурени веднъж завинаги. Но нашето бъдещо спасение, прославянето на телата ни, апостол Павел свързва с второто идване на Христос.

Поради тази причина Павел може да каже едновременно: „Ние сме спасени“ с оглед на кръста и възкресението на Христос в миналото и „все още не сме спасени“ с оглед на бъдещото завръщане на Христос, за да изкупи телата ни.“¹²

Подчертаването на настоящото ни спасение, като се изключва бъдещето, създава неправилно, погрешно разбиране за пълнотата на Христовото спасение.

Прославяне и съвършенство. Някои неправилно вярват, че окончателното съвършенство, което прославянето ще донесе, е вече достъпно за хората. Но Павел, този посветен на Бог човек, пише в края на живота си: „Не че съм сполучил вече, нито съм станал вече съвършен; но се впускам в гонитба, дано уловя, защото и аз бях уловен от Христос Исус. Братя, аз не смятам, че съм уловил, но едно правя – като забравям това, което е назад, и се простирам към това, което е напред, впускам се към прицелната точка за наградата на горното

призвание от Бога в Христос Исус“ (Фил. 3:12-14).

Освещението е дело на цял живот. Съвършенството сега е наше само в Христос, докато окончателното, всеобхватното преобразяване на живота ни по образа на Бога ще стане при Второто пришествие. Павел предупреждава: „Затова, който мисли, че стои, нека внимава да не падне“ (1 Кор. 10:12). Историята на Израел и животът на Давид, Соломон и Петър са сериозно предупреждение за всички. „През целия живот съществува необходимост да се владеят чувствата и страстите с твърда решимост. Има вътрешна поква, има изкушения отвън – затова навсякъде, където Божието дело напредва, Сатана планира така да подреди обстоятелствата, че изкушението да връхлети с огромна сила върху душата. Нито един миг не можем да бъдем в безопасност, ако не уповаваме на Бог и ако животът ни не е скрит с Христос в Бога.“¹³

Окончателното ни пресътворяване ще бъде завършено, когато станем нетленни и безсмъртни, когато Светият Дух възстанови напълно първоначалното творение.

ОСНОВАНИЕ ДА БЪДЕМ ПРИЕТИ ОТ БОГ

Нито христоводният характер, нито безгрешното поведение са основание да бъдем приети от Бог. Спасителната праведност идва от единствения праведен Човек Исус и ни се вмениява чрез Светия Дух. Ние не можем да допринесем нищо

към Христовия дар – праведността: можем само да го приемем. Никой освен Христос не е праведен (Рим. 3:10), независимата човешка праведност е сравнена с мръсни дрипи (Ис. 64:6, вж. също Д.А. 9:7,11,20; 1 Кор. 1:30).¹⁴

Дори това, което правим в отговор на Христовата спасителна любов, не може да бъде причина за приемането ни от Бог. Приемането е дело на Христос. Светият Дух ни осигурява това приемане, като ни дарява Христос.

На какво се основава нашето приемане – на оправдаващата или на освещаващата Христова правда, или и на двете? Жан Калвин посочва, че както „Христос не може да бъде разделен на две части, така и оправданието и освещението, които виждаме обединени в Него, са неразделни”.¹⁵ На Христовата служба трябва да се гледа в нейната цялост. Това означава, че от първостепенна важност е да се избягват спекулациите относно тези два термина, съз-

дадени чрез „опити да се определят внимателно тънките разлики между оправдание и освещение... Защо да се опитваме да бъдем по-прецизни и от Божественото вдъхновение по жизненоважните въпроси, свързани с оправдание чрез вяра?”¹⁶

Така както Слънцето излъчва и светлина, и топлина – неделими една от друга, и все пак с различни функции, така Христос е станал за нас и правда, и освещение (1 Кор. 1:30). Не само че биваме напълно оправдани, но и биваме напълно осветени от Него.

Светият Дух подема вика от Голгота „Извърши се!” и придава на човечеството единствената опитност на Божието приемане. Това „Извърши се!”, изречено на кръста, поставя под съмнение всякакви човешки опити да се постигне приемане. Влагайки в сърцата ни Разпънатиия, Духът ни предоставя единственото основание да бъдем приети от Бог, единственото истинско право и годност за спасение.

Бележки

1. T. F. Torrance, *Royal Priesthood*, *Scottish Journal of Theology Occasional Papers*, no. 3 (Edinburgh: Oliver and Boyd, 1963), p. 48.
2. Вж. „Conversion” and „Repent, Repentance”; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., pp. 235, 933.
3. W.E. Vine, *An Expository Dictionary of the New Testament Words* (Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 1966), pp. 284-86; William F. Arndt and F. Wilbur Gingrich, *A Greek English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago, IL: University of Chicago Press, 1973), p. 196.
4. „Justification”; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 635.
5. LaRondelle, p. 47.
6. „Sanctification”; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 979.
7. Пак там.
8. Ellen G. White, *Messages to Young People* (Nashville, TN: Southern Publishing Assn.,

1930), p. 35.

9. White, *The Desir of Ages*, p. 668.

10. „Perfect, Perfection”; SDA Bible Dictionary, rev. ed., p. 864.

11. LaRondelle, p. 77.

12. Пак там, с. 89.

13. White, in SDA Bible Comentary, rev. ed., vol. 2, p. 1032.

14. Коментирайки Христос, нашия Първосвещеник, Елън Уайт казва: „Религиозните служби, молитвите, прославата, каещата се изповед за греха се издигат като тамян от истинските вярващи към небесното светилище, но преминавайки през покварените канали на човечеството, те са толкова осквернени, че ако не се очистят чрез кръв, никога не могат да имат каквато и да било стойност пред Бог. Те не се издигат в неопетнена чистота и ако Застъпникът, Който е от дясната страна на Бог, не ги представи и пречисти със Своята праведност, те няма да бъдат приети от Бог. Целият тамян от земните скинии трябва да бъде пропит с очистващите капки кръв на Христос” (Selected Messages, book 1, p. 344).

15. J. Calvin, *Institutes of the Christian Religion* (Grand Rapids: Associated Publishers and Authors, Inc. n.d.) III, 11, 6.

16. White; in SDA Bible Comentary, rev. ed., vol. 6, p. 1072.

